

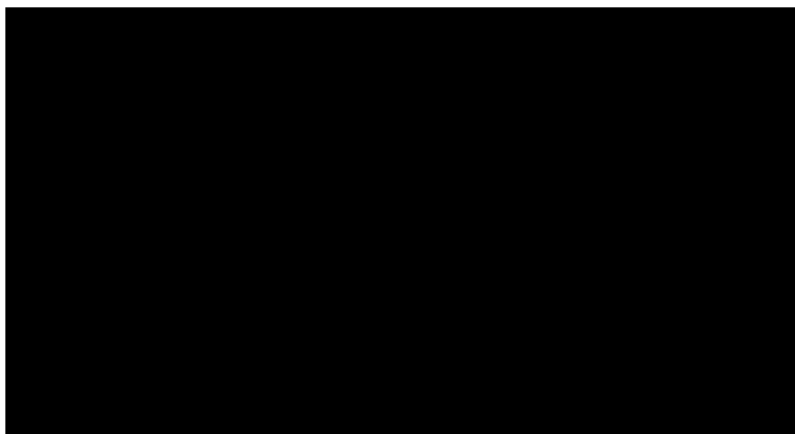
ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1845-0/2015
Érkezett:	2015 JÚN 13.
Példány:	1
Melléklet:	5 + mlh db
Kezelőiroda:	H

**Alkotmánybíróság**  
1015 Budapest,  
Donáti u. 35-45.

**T. Alkotmánybíróság részére!**

**Az Imperial Tobacco Magyarország Kft.**  
(székhelye: 1138 Budapest, Váci út 141.;  
cégjegyzékszám: Cg.01-09-886590);  
**a JTI Hungary Zrt.**  
(székhelye: 1095 Budapest, Lechner Ödön fasor 7.;  
cégjegyzékszám: Cg.01-10-041665); és  
**a Philip Morris Magyarország Kft.**  
(székhelye: Fót, Akácok, East Gate, B.P. 0221/12.  
D2. ép.; cégjegyzékszám)

**indítványozók**



*alkotmányjogi panasz iránti  
indítványa*

a **2014. évi XCV.** törvény egészével és lent  
megjelölt szakaszaival, a **2011. évi CXCVI. törvény**  
lent megjelölt szakaszaival, a **2012. évi CXXXIV.**  
**törvény** lent megjelölt szakaszaival és az **1991. évi**  
**XVI. törvény** lent megjelölt szakaszaival szemben.

## Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott **Imperial Tobacco Magyarország Kft.** (1138 Budapest, Váci út 141.), **JTI Hungary Zrt.** (1095 Budapest, Lechner Ödön fasor 7.) és **Philip Morris Magyarország Kft.** (Fót, Akácos, East Gate, B.P.) – csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőnk útján – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI.tv. (az **Abtv.**) 26. § (2) bekezdése alapján az alábbi

### *alkotmányjogi panasz indítványt*

terjesztjük elő.

Kérjük a T. Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg

- (a) a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. tv. (a **Nvtv.**) 12.§ (1) bekezdés l) pontjának a „*dohánykiskereskedelem-ellátási tevékenység*” szövegrészének;
- (b) a fiatalkorúak dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről szóló 2012. évi CXXXIV. tv. (továbbiakban vagylagosan **Fdtv.**, illetve **Trafiktörvény**) 2. § (3) bekezdésének, 3. § 11, 12. és 13. pontjainak, 4/A. §-ának, II. fejezet 3. címének és az ide vonatkozó 10/A. §-ának, továbbá a 29. § szövegéből a „4/A. §-a” szövegrésznek;
- (c) a koncesszióról szóló 1991. évi XVI. tv. (a **Ktv.**) 10/D. §-ának, valamint erre tekintettel a 4. § (1) bekezdésének „*továbbá 10/D §*” szövegrésze, és a 11. § (1) bekezdésének „*vagy a 10/D. §-ban*” szövegrészének; valamint
- (d) a dohánytermék-kiskereskedelem integrált ellátásához szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2014. évi XCV. tv. (a **Trafikellátóról szóló tv.**) kihirdetett, de hatályba még nem lépett 2. § (3) bekezdésének, 5.§- 6.§-oknak, a 7.§-ból a 15/E. § (2)-(6) bekezdéseinek, a 10-12. §-oknak és a 19. § utolsó mondatának

Alaptörvény-ellenességét, és – *ex tunc* hatállyal - semmisítse meg azokat, mivel azok sértik Alaptörvénynek az alábbi pontban felsorolt rendelkezéseit. A megsemmisíteni kért törvényi rendelkezések szövegeit 1. sz. mellékletként csatoljuk.

### **1. AZ ALAPTÖRVÉNY MEGSÉRTETT RENDELKEZÉSEI**

1. A megsemmisíteni kért törvényi rendelkezések súlyosan sértik az Alaptörvény

- **I. cikk (3) bekezdését**, amelynek értelmében

*„(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható”.*

- **B.) cikk (1) bekezdéséből** levezethető *bizalomvédelem elvét.*

- **M) cikk (1) és (2) bekezdéseit**, melyek kimondják, hogy

*„(1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.”*

*(2) Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben...”*

- **Q) cikk (2) és (3) bekezdéseit**, melyek szerint

*„(2) Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében **biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.***

*(3) Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan élismeret szabályait...”;*

tekintettel arra, hogy sérül az **Emberi Jogok Európai Egyezményéhez fűzött Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkében** megfogalmazott Tulajdon védelme.

- **T.) cikk (3) bekezdését**, amely szerint:

*„(3) Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.”*

- **XII. cikk (1) bekezdését**, amely szerint:

*„(1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.”*

- **XIII. cikk (1) és (2) bekezdését**, amely szerint,

*„(1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz...”*

*(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben meghatározott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártérítés mellett lehet.”*

- **Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében** megfogalmazott diszkrimináció tilalmát kimondó rendelkezést, amely szerint:

*„Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja”*

\* \* \*

## 2. INDÍTVÁNYOZÓKÉNT VÁLLALKOZÁSAINK ÉRINTETTSÉGE

2. Vállalkozásaink dohánytermék nagykereskedők, amely nagykereskedelmi tevékenység 99,9%-át a kiskereskedelmi (trafik ellátási) tevékenység teszi ki. Társaságaink a magyar dohánytermék nagykereskedelmi piac meghatározó szereplői: a 2015. márciusi Nielsen adatok alapján együttes piaci részesedésük 64,1 %.
3. A Trafikellátóról szóló törvénnyel beiktatott, az indítvány a)-c) pontjaiban hivatkozott és 2014. december 24. napján már hatályba lépett, illetve a d) pontban hivatkozott már kihirdetett, és a későbbiekben hatályba lépő sérelmezett rendelkezések folytán azonban a dohánykiskereskedelem-ellátási tevékenység állami monopóliumba kerül, gyakorlását pedig kizárólagosan a dohánytermék ellátási láncba mesterségesen beékelte új intézmény, a „*dohány-kiskereskedelmi ellátó*” (az **Ellátó**) folytathatja.
4. Határozott álláspontunk, hogy az Ellátót nem annak elnevezése, hanem az általa folytatandó tevékenység mibenléte és tartalma szerint kell megítélni. Az Ellátó tevékenysége és feladata pedig nem más, mint a klasszikus értelemben vett dohánytermék nagykereskedőé. Beszerzi a

dohánytermékeket a gyártóktól, illetve a dohányterméket Magyarországra behozó bejegyzett kereskedőktől vagy importőröktől, majd a termékeket kizárólagosan értékesíti a kiskereskedők (trafikosok) részére.

5. A hagyományos értelemben vett, kiskereskedők irányában folytatott klasszikus dohánytermék nagykereskedelmi tevékenységet a fenti rendelkezések tehát az Ellátó kizárólagos hatáskörébe utalják, következményeként társaságaink a kiskereskedők irányában legfeljebb egyszerű ügynöki tevékenységet végezhetnek majd a jövőben, nagykereskedelmi értékesítési tevékenységet semmiképpen nem.
6. Vállalkozásaink tevékenysége így a támadott jogszabályok hatályba lépésétől, ex lege ellehetetlenül:<sup>1</sup> a Trafikellátóról szóló törvénnyel beiktatott alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezések alkalmazása, illetve hatályba lépése folytán közvetlenül következik be jogsérelmünk, és nincs a jogsérelmünk orvoslására szolgáló egyéb jogorvoslati eljárás. Erre tekintettel az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján érintettségünk fennáll, és a hivatkozott rendelkezés nyomán kezdeményezzük a T. Alkotmánybíróság előtti eljárást a jelen panasz indítványunk útján.

\* \* \*

### 3. TÉNYEK

#### 3.1 A módosítás elfogadásának háttere

7. A Kormány a nemzeti fejlesztési miniszter útján 2014. november 17-én terjesztette elő a dohánykiskereskedelem-ellátásról szóló, T/2081. számú törvényjavaslatot (a **Javaslat**).
8. A Javaslathoz fűzött általános indokolás alapján a szabályozása célja a „*fiatalkorúak dohányzásának hangsúlyos visszaszorítása,*” illetve a „*hazai dohánypiacon elindult káros folyamatok megállítása.*” Az általános indokolás kitért továbbá arra, hogy „*a dohánytermék-nagykereskedők által alkalmazott kereskedelmi kényszerítő eszközök miatt a dohánytermék-kiskereskedők tevékenységüket nem tudják befolyástól mentesen, a piaci és a fogyasztói érdekeknek megfelelően gyakorolni.*”
9. Nyilvánvalóan nincs sem közvetett, sem közvetlen kapcsolatban a nagykereskedelmi tevékenység államosítása a fiatalkorúak dohányzásának visszaszorításával, ennek alátámasztására a Javaslat kísérletet sem tesz.
10. Sem az általános, sem a részletes indokolás nem részletezte továbbá, hogy az állítólagos káros folyamatok fennállása miben ragadható meg, annak mik az okai.
11. Ehelyett, az állítólagos jelenség kiküszöbölése érdekében a Javaslat a dohánytermékek nagykereskedelmét úgy alakítaná át, hogy létrejönne egy Ellátó, és a dohánytermék-kiskereskedők a jövőben kizárólag az Ellátótól szerezhetik be a dohánytermékeket.
12. **Következésképpen a jelenlegi dohánytermék-nagykereskedők a továbbiakban közvetlenül nem értékesíthetik dohánytermékeiket a dohánytermék-kiskereskedők számára.**
13. A Javaslattal – kisebb módosításokkal, de a lényegi rendelkezéseket nem érintve - az Országgyűlés a 2014. december 16-ai ülésnapján elfogadta. A törvény 2014. december 23-án a Magyar Közlönyben kihirdetésre került a dohánytermék-kiskereskedelem integrált ellátásához szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2014. évi XCV. törvény címen (amelyet jelen panasz indítványunkhoz 2 sz. mellékletként csatolunk).

<sup>1</sup> A Trafiktörvény I. § (3) bek. alapján kizárólag a büntetés végrehajtási intézetek, illetve a nemzetközi közforgalmú repülőterek induló utasok tartózkodására szolgáló helyén kialakított üzletek, illetve az ezen üzleteket kiszolgáló raktárak ellátására korlátozódna 2015. szeptember 1-től társaságaink tényleges dohánytermék nagykereskedelmi értékesítési tevékenysége (az Ellátó kötelező kiszolgálásán túl).

14. A törvény számos rendelkezése – ideértve a panaszindítványunk a)-c) pontjaiban hivatkozott sérelmezett rendelkezéseket – a kihirdetést követő napon, azaz 2014. december 24-én hatályba léptek.
15. Az indítvány d) pontjában hivatkozott rendelkezések hatályba lépésének napja 2015. szeptember 1.

### **3.2 Az elfogadott jogszabályok áttekintése**

16. A Trafikellátóról szóló törvénnyel módosított Ktv. 10./D.§-a, 4.§ (1) bekezdése és 11.§ (1) bekezdése értelmében a dohánykiskereskedelem-ellátási tevékenység az állam kizárólagos gazdasági tevékenységének minősül, gyakorlását pedig kizárólagosan a dohánytermék ellátási láncba mesterségesen beékelte új intézmény, az Ellátó folytathatja 2015. szeptember 1-től.
17. Az Ellátó funkcióját egy erre a célra alapított, 100%-os állami tulajdonban lévő gazdasági társaság, vagy a Trafiktörvény megsemmisíteni kért 3. § 13. pontjában felsorolt kritériumoknak megfelelő „megbízható dohánykereskedő”, illetve e személy legalább többségi tulajdonában álló, a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény (a **Jőt**) szerint meghatározott jövedéki engedéllyel rendelkező gazdasági társaság tölthetné be, amelyik ezt a pozíciót pályázat útján nyerhetné el, és amellyel az állam e tevékenység ellátására koncessziós szerződést köt. Az Nvtv. módosított 12.§ (1) bekezdésének 1.) pontja értelmében azonban az ágazati miniszter a dohánykiskereskedelem-ellátási tevékenységet akár pályázat nélkül is koncesszióba adhatja egy tetszése szerinti „megbízható dohánykereskedőnek,” vagy egy ilyen személy legalább többségi tulajdonában álló vállalkozásnak.
18. A dohánytermék-kiskereskedő (trafikos) dohányterméket kizárólag az Ellátótól szerezhethet be, az ezzel ellentétes jogügylet – például a dohánytermékek gyártóival vagy más nagykereskedőkkel kötött szállítási szerződés – a törvény erejénél fogva semmis.
19. Az Ellátó a dohánytermékeket a dohánytermék-nagykereskedőktől megvásárolja, készleten tartja és raktározza, majd a dohánytermék-kiskereskedőknek értékesíti és részükre kiszállítja, valamint jogszabályban meghatározott feladatokat lát el.
20. Az Ellátót – saját általános szerződési feltételei alkalmazása mellett – szerződéskötési kötelezettség terhelné minden olyan, a törvény szövege szerinti dohánytermék-nagykereskedővel (ám valójában a dohánytermék magyarországi piacára beszállítóval) szemben, aki Magyarországon dohányterméket kíván értékesíteni.
21. Az ellátás folyamatos biztosítása érdekében a dohánytermék-nagykereskedők kötelesek – saját költségükre és az áru feletti tulajdonjoguk fenntartása mellett – az Ellátó részére mindig akkora készletet biztosítani, hogy az legalább 15 %-kal haladja meg a dohánytermék-nagykereskedő által forgalmazott dohánytermékek kétheti átlagos kiskereskedelmi értékesítési mennyiségét.
22. A betárolt nagykereskedői készletet az Ellátó a mindenkori kiskereskedelmi forgalom függvényében igény szerint hívná le, és csak a termékek lehívásában megnyilvánuló egyoldalú Ellátói cselekménnyel jönne létre a lehívott mennyiségre adásvételi szerződés az Ellátó és a dohánytermék-nagykereskedő között. Az így létrejött szerződésekről az Ellátó a naptári hónap végét követő 10 napon belül jelentést készítene a nagykereskedő részére, amelynek alapján a nagykereskedő számlát állítana ki az Ellátó felé. Az Ellátó a fizetési kötelezettségét a számla kézhezvételétől számított 60 napon belül lenne köteles teljesíteni.
23. Az Ellátónak a cigarettát a kiskereskedelmi ár 87 százalékáért, azaz 13 % kötelező árrés, míg a többi dohányterméket annak 85 százalékáért, azaz 15%-os árrés biztosítás mellett kötelesek vállalkozásaink értékesíteni.

### 3.3 A dohánytermék nagykereskedelem

24. A dohánytermék nagykereskedelmi piacot érintő első jelentős változásra 1991-1992-ben került sor. Ekkor privatizálták (a magyar dohánygyárak mellett) a Dohányértékesítő Közös Vállalatot (is), amely korábban kizárólagos nagykereskedelmi értékesítőként látta el az ország összes dohányterméket árusító üzletét dohánytermékekkel.
25. A Dohányértékesítő Közös Vállalat új nevén, mint Hungarotabak Dohányértékesítő Részvénytársaság (tulajdonosi összetétel változást követően a későbbiekben: Hungarotabak-tobaccoland Zrt., jelenleg JTI Hungary Zrt.) értékesítette a továbbiakban a dohány-, illetve egyéb jövedéki termékeket (alkohol,) valamint egyéb élelmiszer termékeket (pl. csokoládé, rágógumi, stb.) a dohánytermék értékesítéssel is foglalkozó kiskereskedelmi üzleteknek.
26. A piacnyitással további dohány-, illetve ital-nagykereskedelmi cégek is megjelentek, akikkel a gyártók szintén szerződéses kapcsolatot létesítettek – zömében mint másodlagos nagykereskedőkkel – termékeik versenyképességének előmozdítása, és ezáltal piaci részesedésük növelése érdekében.
27. A későbbiekben a gyártók – versenyhivatali jóváhagyással – területi elven szervezték át az ország kiskereskedőinek dohánytermékkel történő ellátását. Előbb 7, majd a későbbiekben már csak 3 jövedéki engedélyes nagykereskedőt bíztak meg termékeik kiskereskedelmi terítésével, míg az ún. *key account* csatornák (METRO, Spar, TESCO, benzinkút-láncok, stb.) kiszolgálását a gyártók többnyire maguknak tartották fenn.
28. A későbbiekben az üzleti környezet átalakulása következtében átgondolásra került az értékesítési, kiszállítási rendszer átalakítása is. Elsőként a British-American Tobacco Magyarország Kft. döntött a saját tulajdonú közvetlen kiskereskedelmi értékesítési rendszere (ún. *direct sales distribution*, **DSD**) kiépítése mellett, amelyet 2001-ben indított be.
29. Következőként a Philip Morris Magyarország Kft. állt át jelentős beruházással a DSD-re 2004-ben, majd a sort követte a JTI Hungary Zrt. 2006 novemberében. Az Imperial Tobacco Magyarország Kft. 2008 októberében indította be közvetlen kiszállítási rendszerét.
30. A Continental Dohányipari Zrt. szintén a saját érdekeltségi körébe tartozó Tabán Trafikon keresztül oldotta meg termékei kiskereskedelmi értékesítését.
31. Bár a saját disztribúciós rendszer kiépítése jelentős befektetést igényelt, és fenntartása számottevő költséggel jár, annak gazdasági és hatékonysági előnyei érezhetőek az ellátási rendszer minden szintjén, míg profitabilitása megkérdőjelezhetetlen társaságaink számára.
32. A fentieket összegezve látható, hogy a dohánytermék nagykereskedelem változása a rendszerváltozást követően szervesen igazodott a piaci versenyhez, az egyre szigorodó szabályozási környezethez. Az átalakulás motorja minden esetben maga a piac, illetve a fogyasztói és kiskereskedői igények voltak. A piaci verseny keretein belül a gyártók/forgalmazók és nagykereskedők minden esetben a jogszabályok messzemenő betartásával jelenleg is hatékonyan működő rendszert tudtak kialakítani.
33. A trafik rendszer 2013. júliusi indulását követően a nagykereskedők végrehajtották a szükséges változtatásokat disztribúciós értékesítési rendszerükben, a köztük lévő verseny a jelen szabályozásra figyelemmel, annak keretei között működik tovább.

### 3.4 Az elértéktelenedő befektetések

34. A jelen panasz indítványt jegyző mindhárom társaság rendkívül nagy összegű befektetéseket eszközölt a saját tulajdonú direkt disztribúciós rendszere kiépítéséhez.

35. Ezeket a beruházásokat társaságaink a kiszámítható piaci környezetbe vetett bizalmuk alapján vállalták fel, számolva a beruházások hosszú távú hasznosíthatóságával és megtérülésével.
36. A beruházások felsorolásszerűen az alábbi főbb befektetéseket érintik:
- terítőjáratos tevékenység folytatására alkalmas gépjármű flották beszerzése;
  - a gépjárművek belső tereinek (mind a fuvartér, mind a vezető ülke) speciális átalakítása és felszerelése biztonságtechnikailag nagy értékű, sérülékeny árú mindennapos fuvarozására, és gépjárműről történő gyors kiszolgálása céljából;
  - informatikai rendszerek specifikus kialakítása és folyamatos fejlesztése a számlázás, készletezés és forgalmi adatok bármely időpontban történő naprakész elérésének biztosítása érdekében;
  - terítőjáratos értékesítők felvétele, az értékesítők folyamatos képezése;
  - központi és vidéki raktárbázisok kiépítése, ezek személyzetének biztosítása, IT fejlesztések;
  - irodai adminisztráció kialakítása és fejlesztése, követeléskezeléssel foglalkozó munkavállalók felvétele.
37. Az állam jogellenes intézkedése következtében a fenti befektetéseink elértéktelenedéséből várható kárainkat, vállalkozásonként akár a milliárdos nagyságrendet is elérhetik, melyet kártalanítási igény formájában mindenképpen érvényesíteni fogunk a magyar állammal szemben, ha és amennyiben alkotmányjogi panaszunk elutasításra kerülne.

#### **4. RÉSZLETES INDOKOLÁS**

##### **4.1 A vállalkozás szabadságának sérelme**

(a) A vállalkozás szabadságának sérelme

38. A jelen panasszal támadott rendelkezések súlyosan sértik a dohánytermék nagykereskedői vállalkozás szabadságát, veszélyeztetik a tisztességes gazdasági versenyt és munkahelyek százait szünteti meg, így alapvetően ellentétesek az Alaptörvény M cikkével és XII. cikk (1) bekezdésével.
39. A 3062/2012. (VII. 26.) AB határozatban az Alkotmánybíróság leszögezte, hogy az alkotmánybírói gyakorlat szerint a vállalkozáshoz való jog alapjog, ami azt jelenti, hogy bárkinek Alaptörvényben biztosított joga a vállalkozás, azaz az üzleti tevékenység kifejtése. A vállalkozás joga azonban egy bizonyos, a vállalkozások számára az állam által teremtett közgazdasági feltételrendszerbe való belépés lehetőségének biztosítását jelenti, ebből következőleg nem abszolútizálható és nem korlátozhatatlan: senkinek nincs alanyi joga meghatározott foglalkozással kapcsolatos vállalkozás gyakorlásához. Az azonban alkotmányos követelmény, hogy az állam ne akadályozza meg, ne tegye lehetetlenné a vállalkozóvá válást (54/1993. (X. 13.) AB határozat, 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, 26/2013 (X. 4.) AB határozat). Ez a követelmény szoros összefüggésben áll a tisztességes verseny biztosításának állami kötelezettségével és az értékteremtő munka hangsúlyozásával (amely alaptétel a Nemzeti Hitvallásban is visszaköszön).
40. A jogsérelem súlyának átlátásához elengedhetetlen, hogy a rendelkezések által alkalmazott elnevezéseken túlmenően a felállított rendszer valós tartalmát és hatását is értékelje a T. Alkotmánybíróság.

41. A módosított Fdtv. és a Trafikellátóról szóló törvény révén az állam a dohánytermékek kereskedelmi láncába beékel egy olyan gazdasági szereplőt, az Ellátót, amelyik gyakorlatilag egyedülként tevékenykedik a hagyományos nagykereskedelmi piacon. Az engedéllyel rendelkező nagykereskedők ugyanis nem léphetnek közvetlenül kapcsolatba a kiskereskedőkkel, számukra kizárólag az Ellátó értékesíthet dohányterméket. A nagykereskedő szerepe gyakorlatilag arra korlátozódik, hogy az Ellátó részére – saját költségükre és az áru feletti tulajdonjoguk fenntartása mellett – mindig akkora készletet biztosítsanak, hogy az legalább 15%-kal haladja meg a dohány-nagykereskedők által forgalmazott dohánytermékek kétheti átlagos kiskereskedelmi értékesítési mennyiségét. Ezen felül a hagyományos áralku terepe is gyakorlatilag eliminálódik, hiszen az Ellátónak a cigarettát a kiskereskedelmi ár 87 százalékáért, míg a többi dohányterméket annak 85 százalékáért kötelesek a dohánytermék-nagykereskedők értékesíteni. A korábbi nagykereskedők így mintegy a gyártók ügynökeiként tudnak csak tevékenykedni, szállítás-mennyiségi és árazási kérdésekben gyakorlatilag nem nyílik terük érdekeik érvényesítésére, szerepük kiüresedik. Ezen túlmenően a módosított Fdtv. új 23/A. § szakasza automatikus bírsággal sújtaná vállalkozásainkat abban az esetben, ha az Ellátóval fennálló szerződéses kötelezettségének nem tesz eleget. A Javaslát nem differenciál a tekintetben, hogy a nem-teljesítés oka vállalkozásainknak egyáltalán felróható-e (azaz nincs tekintettel egy esetleges készlethiányra, egyéb, előre nem látott eseményre), valamint ésszerű időtartamot sem biztosít az esetleges hiányosságok pótlására; ehelyett egy szerződészerű teljesítés elmaradáshoz automatikus közzégi szankciót kapcsol.
42. A szabályozás ezzel a kockázatokat (valamint a különösen hosszú, közel 3 hónapos készletfinanszírozási kötelezettséget, a kötelező nagykereskedelmi árrésből következő többletköltségeket, illetve a bármilyen okból fakadó nem-teljesítéssel járó bírsággkockázatot) a korábbi nagykereskedőknél tartja, míg az üzleti kockázatoktól szinte teljesen mentes előnyök a törvény által újonnan beiktatott, kétes körülmények között kiválasztásra/kijelölésre kerülő nagykereskedőhöz, azaz az Ellátóhoz kerülnek.
43. Az újraszabott rendszerben a hagyományos nagykereskedelmi tevékenység folytatásának egyetlen útja marad: ha az ezen tevékenységet végezni kívánó vállalkozást jelöli ki az állam Ellátóvá. A kijelölési folyamat visszasságairól, annak diszkriminatív és a tisztességes versenyt sértő mozzanatairól ld. 4.4, illetve (c) pontokat.
- (b) Az értékteremtő munka védelme
44. Az Alaptörvény M. cikk (1) bekezdése, összhangban a Nemzeti Hitvallás vonatkozó szakaszával, kiemeli, hogy Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán alapszik. A dohánytermék kereskedelemben végzett munka értékteremtő munkának minősül, vállalkozásaink így a direkt disztribúciós rendszerek fenntartása útján jelenleg közel 600 (a teljes dohánytermék nagykereskedelmi szektort tekintve, pedig hozzávetőlegesen 900-1000 család megélhetését biztosítják). A trafikosok közvetlen kiszolgálására létrehozott értékesítési rendszereink az új dohánytermék-ellátási rendszerben azonban értéküket veszítik, így felszámolásuk miatt munkavállalók tömegei kerülnek utcára.
- (c) A tisztességes verseny védelme és az erőfölénnyel való visszaéléssel szembeni fellépés
45. A vállalkozás szabadságának alapvető feltétele a tisztességes verseny biztosítása, amellyel összhangban az Alaptörvény M. cikk (2) bekezdése is határozott intézményvédelmi kötelezettséget ró az államra: Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit.
46. Az átalakított dohánytermék-kereskedelmi rendszer ezzel szemben az Ellátó pozíciójának létrehozásával mesterségesen megszünteti a versenyt, és az Ellátó személyében egy olyan monopolhelyzetű szereplőt helyez a kiskereskedők feletti piaci szintre, amelynek tisztességes működését elmulasztja ellátni a megfelelő garanciákkal. Alapvető közgazdaságtani tétel ugyanis, hogy piaci kudarcnak minősülő helyzet hiányában – amely piaci kudarc jelen esetben nem áll fenn –



a verseny biztosítja a fogyasztói jólét maximalizálását, míg a monopolhelyzetben lévő vállalkozás a verseny hatékonyságjavító nyomásának hiányában a fogyasztói jólétet csökkentő kimenetelt eredményező magatartást folytat.

47. Az Ellátó igen tág határok között egyebekben saját maga egyoldalú jognyilatkozatával hoz létre szerződést mind a nagy-, mind a kiskereskedőkkel, amely így mindkét oldalról nézve számtalan aggálllyal jár.
48. Vállalkozásaink szempontjából az Ellátóval való szerződéskötés a következő gazdasági kockázatokat hordozza magában:
- a szabályozás hiánya kétségesse teszi, hogy az Ellátó rendelkezik-e a megfelelő pénzügyi garanciákkal a részére átadott teljes dohányáru készlet értékének biztosítására, amely a piaci igényeket tekintve, és a kétheti minimum árumennyiség betárolására vonatkozó törvényi előírás alapján akár 20-21 milliárd forint nagyságú árukészlet is lehet;
  - az Ellátó – tekintve, hogy monopolhelyzetbe kerül a kiskereskedők kiszolgálása tekintetében – egyáltalán nem érdekelt a kiskereskedőknek nyújtott szolgáltatás színvonalának (pl. szállítási gyakoriság) fenntartásában, illetve annak emelésében. Megjegyezzük, hogy ez tovább növeli a legális dohánypiac veszteségeit, és kedvez a feketekereskedelem növekedésének;
  - az Ellátó hibás teljesítései, téves rendelkezései egyáltalán nem szankcionálhatóak a nagykereskedők részéről. Bármennyire megbízhatatlan gazdasági szereplő kerül az Ellátó pozíciójába, a nagykereskedők kizárólag azzal szerződhetnek, amennyiben aktívak szeretnének maradni a dohánytermék-kereskedelmi piacon;
  - az Ellátó működésével kapcsolatban nem zárható ki egyes gyártók termékeinek preferálása a többi gyártó, ill. nagykereskedő hátrányára (különös igaz ez abban az esetben, ha az Fdtv. 3. § 13. pontja szerint definiált megbízható dohánykereskedő, vagy ennek többségi tulajdonában álló jövedéki engedélyes nagykereskedő szerzi meg az Ellátó pozícióját), mivel semmilyen biztosítékot nem tartalmaz erre a szabályozás.
  - az Ellátó esetleges gazdaságtalan működését a piac a kikerülés mellett egyéb módon sem tudja szankcionálni; az Ellátó részére – termék kategóriától függetlenül – kötelezően biztosítandó 13%, illetve 15% mértékű árrés mesterségesen biztosítja az Ellátó nyereségességét. Emellett a jelenlegi átlagos 14-30 nap helyett törvényileg biztosított 100 napos fizetési határidő áll az Ellátó rendelkezésére, amely igen költséges többletfinanszírozási kötelezettséget ró a vállalkozásokra.
49. A támadott rendelkezések mesterséges monopolhelyzetet hoznak létre a dohánytermék kereskedelmi piacon, és összességében kedvező táptalajt biztosítanak az Ellátó önkényes és visszaélészerű magatartása számára, hiszen azt a piac semmilyen módon nem tudja szankcionálni, és a szabályozásban sem lelhető fel ezzel szemben semmilyen szankció.
50. Ezzel kapcsolatban mutatunk rá arra is, hogy a jogalkotó a módosított Ktv. révén lehetőséget biztosít arra, hogy az ágazati miniszter mellőzheti a koncessziós pályázat kiírását, ha a koncessziós szerződés megkötésére megbízható dohánykereskedő társasággal, vagy e társaság legalább többségi tulajdonában álló gazdasági társasággal is sor kerülhet. Így gyakorlatilag az is előfordulhat, hogy egy megbízható dohánykereskedő többségi tulajdonában álló, egyébként szakmai hozzáértést és felkészültséget felmutatni nem képes társaság is elnyerheti az Ellátó pozícióját, amely súlyosan veszélyezteti a dohánykereskedelmi piac megbízható működését, és ezen eset kiküszöbölésére nincs

semmilyen garanciális korlátozás (sőt, ahogyan azt fentebb kifejtettük, a társaság nyereséges működése a kötelezően megszabott árrés és a szerződéskötési kötelezettség révén folyamatosan biztosítva van).

51. Megjegyezzük továbbá hogy – a fentiekhez hasonló elvek mentén – a támadott rendelkezések hatályba lépése az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (az **EUMSZ**) 106. cikkének (1) bekezdésébe ütköző helyzetet is teremtene. Az Európai Bíróság joggyakorlata alapján ugyanis a tagállamok nem hozhatnak és tarthatnak fenn hatályukban olyan jogszabályokat, amelyek – többek között – a gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalmát tartalmazó, az EUMSZ 102. cikkében foglalt rendelkezés hatáson alkalmazásának lehetőségét ássa alá.
52. Az Európai Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy az EUMSZ 102. cikke, noha csakis a vállalkozások tevékenységét érinti, és nem vonatkozik a tagállamoktól származó törvényi vagy rendeleti intézkedésekre, – az EUMSZ 4. cikk (3) bekezdésével együttesen értelmezve, amely az Európai Unió és a tagállamok közötti együttműködési kötelezettséget rögzíti – kötelezi a tagállamokat arra, hogy ne hozzanak vagy ne tartsanak hatályban olyan – akár törvényi, akár pedig rendeleti – intézkedéseket, amelyek alkalmasak arra, hogy a vállalkozásokra vonatkozó versenyszabályok hatékony érvényesülését gátolják (lásd a C-94/04. és C-202/04. sz., Cipolla és társai egyesített ügyekben 2006. december 5-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-11421. o.] 46. pontját, valamint a C-393/08. sz. Sbarigia-ügyben 2010. július 1-jén hozott ítélet [EBHT 2010., I-6337. o.] 31. pontját).
53. Figyelemmel arra, hogy a fent kifejtettek alapján az Ellátónak a létrehozatala abban a formában – ahogyan az a támadott rendelkezések alapján hatályba lépett – éppen ösztönzi és nem megakadályozza az Ellátó gazdasági erőfölénnyel való visszaélését, így az nyilvánvalóan gátolja az EUMSZ 102 cikkének hatékony érvényesülését.
54. A rendszer tehát valamennyi elemében sérti az Alaptörvény M cikkét, és ellentétes a Nemzeti Hitvallással.

#### **4.2 Tulajdonvédelem**

55. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése értelmében a tulajdonhoz való jog alapjog, amelyet a jelen indítvánnyal támadott rendelkezések súlyosan sértenek, hiszen úgy fosztják meg vállalkozásainkat befektetéseik értékétől, és korlátozzák a tulajdonuk feletti rendelkezési szabadságot, hogy nem biztosítanak megfelelő kompenzációt ellentételezésként.

(a) Az alkotmányos tulajdonfogalom és annak korlátozása

56. A tulajdonjog fogalmát illetően az Alkotmánybíróság gyakorlatában az alkotmányos tulajdonfogalmat a polgári jogtól elválasztó megközelítést tekintette irányadónak (ld. elsőként a 64/1993 (XII. 22.) AB határozatot). Ennek során elvi élel szögezte le, hogy a tulajdonvédelem a saját vagyonnal vagy az értékteremtő munkával áll összefüggésben (43/1995 (VI. 30.) AB határozat), és a tulajdon **önállósult részjogosítványai** (így például a rendelkezési jog), illetve mindennemű **polgári jogi kötelmi jogosítvány** is alkotmányos védelmet élvez (ld. a 17/1992. (III. 30.) AB határozatot, valamint a már idézett 64/1993 (XII. 22.) AB határozatot).
57. A tulajdonjog korlátozását illetően az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint (ld. pl. a 20/2014. (VII. 3.) AB határozatot) a tulajdonot érintő korlátozások közé sorolhatók többek között azok az állami beavatkozások, amelyek nem szüntetik meg teljes mértékben a tulajdonosnak a dologhoz fűződő jogosítványait, de mégis lényeges módon érintik a tulajdon tárgyát, korlátozzák a tulajdonos jogait, vagy éppen egy vagyoni értékkel bíró jogosultságát gyakorlását.

58. Álláspontunk szerint a támadott rendelkezések, amelyek elértéktelenítik vállalkozásaink magyarországi befektetéseit, valamint csorbítják vállalkozásainknak a termékkészletük feletti rendelkezési jogát, tulajdonjogunk alkotmányellenes korlátozásának minősülnek.

(b) Vállalkozásaink befektetéseinek elértéktelenedése, rendelkezési jogának csorbulása

59. Amint azt a fenti 3.3 pontban kifejtettük, vállalkozásaink a piac igényeivel összhangban közvetlen kiskereskedelmi értékesítési rendszert fejlesztettek ki, amelynek érdekében számtalan nagy értékű beruházást eszközöltek. Ennek része infrastrukturális oldalról elsődlegesen a nagy értékű eszközbeszerzésekben és a rendkívül költséges IT fejlesztésekben, míg humánerőforrás-oldalról a rendszer működtetéséhez szükséges munkavállalók foglalkoztatásával és folyamatos képzésével felmerülő beruházások összességét foglalja magában. Az Ellátó beiktatásával azonban az értékesítési lánc egy olyan közbenső szinttel egészül ki, amelyik mintegy hermetikusan elzárja a kiskereskedőket a nagykereskedőtől, így a trafikok közvetlen kiszolgálásán alapuló rendszer okafogyottá és szükségtelenné válik. Ez nemcsak a befektetések elértéktelenedésével jár, hanem a dolgozók munkaviszonyainak kényszerű megszüntetésével is, amelyek további veszteséget jelentenek vállalkozásaink számára. A beruházások értékvesztése egyenként több száz millió forint összegű kárt okoz vállalkozásainknak.

60. Ezen túlmenően súlyosan sérül vállalkozásainknak a dohánytermékek tulajdonlásából fakadó rendelkezési joguk is, hiszen ezentúl kizárólag egy szereplőnek, az Ellátónak értékesíthetik a saját tulajdonukban álló dohánytermékeket egy törvényileg meghatározott mértékű árrést biztosítva.

(c) Az Emberi Jogok Európai Egyezményének (az EJEE) sérelme

61. Ezúton idézzük fel továbbá, hogy nemrég az Emberi Jogok Európai Bírósága jelentős ítéletet hozott a magyar dohánytermék kereskedelemmel kapcsolatban abban az eljárásban, amelyet Vékony László traffikkárosult indított a magyar állammal szemben.

62. A felperes elsősorban az EJEE első kiegészítő jegyzőkönyvének 1. cikkére hivatkozott, amely kimondja, hogy *“Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik.”*

63. Az Emberi Jogok Európai Bírósága a 2015. január 13-án meghozott döntésében a traffikkárosult javára döntött, és a panaszos által hivatkozott alapjog korlátozásokkal összefüggésben elmarasztalta magyar államot a következő indokkal: a gazdasági tevékenység folytatásához való szerzett jogot az államnak tiszteletben kell tartania, annak megvonása a tulajdonjog aránytalan korlátozását valósította meg, mellyel a magyar állam megsértette az EJEE első kiegészítő jegyzőkönyvének 1. cikkében rögzített tulajdon védelméhez fűződő alapvető jogot.

64. Tekintve, hogy az általunk panaszolt jogsértő rendelkezések célja sem más, mint a vállalkozásaink által a kiskereskedők irányában folytatott dohánytermék nagykereskedelmi értékesítési tevékenységünk állam általi kisajátítása, mellyel a vagyoni értéket képviselő szerzett jogunkat és vállalkozói tulajdonunkat az állam szükségtelenül, megfelelő indok és nyomós közérdek nélkül, aránytalanul korlátozza, ezért az Emberi Jogok Európai Bírósága várhatóan ügyünkben is érdemben hasonló döntésre jutna, mint Vékony László esetében. Továbbá, mivel az EJEE rendelkezései kötik a magyar államot, álláspontunk szerint a T. Alkotmánybíróságnak is figyelembe kell vennie a vonatkozó rendelkezést határozatának meghozatalakor.

#### **4.3 Az alapjogi korlátozások önkényes jellege**

65. Mind a vállalkozás szabadságának, mind a tulajdonjog korlátozásának esetében az állami beavatkozás alkotmányosságának megítélésekor az bír döntő jelentőséggel, hogy a cél és az eszköz,

a közérdek és a korlátozás megfelelő arányban áll-e egymással. Az alkotmányos tulajdonvédelem terjedelme ugyanis mindig konkrét: függ a tulajdon alanyától, tárgyától és funkciójától, illetve a korlátozás módjától, így nem lehetséges olyan általános érvényű viszonyítás, mint más alapjogok esetében (ld. a 64/1993. (XII. 22.) AB határozatot, valamint a 3219/2012. (IX. 17.) AB végzést).

66. Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatát az Alaptörvény az I. cikk (3) bekezdés révén emelte alaptörvényi szintre, amely tartalmazza, hogy alapvető jog más alapvető jog érvényesülése, vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.
67. Az Alkotmánybíróság ennek kapcsán kimondta: *„Az állam akkor nyúlhat az alapjog korlátozásának eszközához, ha másik alapvető jog és szabadság védelme vagy érvényesülése, illetve egyéb alkotmányos érték védelme más módon nem érhető el. [...] A törvényhozó a korlátozás során köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt alkalmazni. Alkotmányellenes a jog tartalmának korlátozása, ha az kényszerítő ok nélkül, önkényesen történik, vagy ha a korlátozás súlya az elérni kívánt célhoz képest aránytalan”* (ld. a 30/1992. (V. 26.) AB határozatot, amelyet idéz továbbá a 3046/2013. (II. 28.) AB határozat és a 26/2013. (X.4.) AB határozat is).
68. Álláspontunk szerint az Ellátó beiktatását, és így a dohánytermék kiskereskedelmi ellátási tevékenység állami monopóliumba utalását, avagy a trafikosok dohánytermékkel történő közvetlen kiszolgáltatásának tiltását a dohánytermék nagykereskedők részéről - semmilyen (valós vagy vélt) nyomós közérdek nem indokolja.
69. A törvénytervezet benyújtása alkalmával a Javaslat indokolása még tartalmazott bizonyos homályos utalásokat a nagykereskedelmi piacot érintő bizonyos hátrányos jelenségekre (ld. a fenti 3.1 pontot), melyeket kiküszöbölendő döntött a jogalkotó a dohánytermék-kiskereskedők Ellátó útján történő integrált kiszolgáltatása mellett. Az Ellátóról elfogadott törvény azonban már nem nevesített (hiszen nem is lenne lehetséges nevesíteni) egyetlen olyan közérdekű célt, vagy indokot sem, amely legitimálná (a trafikrendszer már eleve vitatott kialakítását követően) ezen újabb, jelen esetben a dohánytermék nagykereskedelmét érintő drasztikus állami beavatkozás szükségességét.
70. Az önkényes alapjog-korlátozással összefüggésben hivatkozunk az Alaptörvénynek a jogállamiságot deklaráló B. cikk (1) bekezdésére. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ugyanis a jogbiztonság alkotmányos követelménye magában foglalja a bizalomvédelem elvét és ezzel korlátot szab a jogalkotó alakító beavatkozásának a tartós jogviszonyokba (ld. pl. a 28/1994. (V. 20.) AB határozatot).
71. A Trafikellátóról szóló törvény az Ellátó kötelező beiktatásával a dohány-nagykereskedő és a kiskereskedő között fennálló tartós jogviszonyokba avatkozik be, a fennálló szerződéseket a jogszabály erejénél fogva lehetetlenítve. Ez a beavatkozás akkor lenne összhangban az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, ha a jogalkotó cselekvési szabadsága egyedi mérlegelés alapján nagyobb erővel bírna, mint a dohánytermék nagykereskedőknek a szabályozás állandóságához fűződő védendő érdeke. Tekintettel arra, hogy a Trafikellátóról szóló törvény a szabályozás megváltoztatásához fűződő jogalkotói kényszerhelyzet mellett egyetlen értékelhető indokot nem hozott fel (a „nemkívánatos piaci jelenségek” mibenlétét a Javaslat indokolása sem részletezte), ezért jelen esetben a jogszabály címzettjeinek a szabályozás állandóságához fűződő érdeke mindenképpen jelentősebbnek minősül.
72. Összegezve, az Ellátó beiktatására vonatkozó szabályozással társaságainknak a vállalkozás szabad gyakorláshoz, valamint tulajdonának védelméhez fűződő alkotmányos alapjoga alkotmányellenesen kerül korlátozásra, amely ezen túlmenően sérti a bizalomvédelem elvét.

#### 4.4 Az Ellátó kiválasztási folyamatának diszkriminatív jellege

73. Ahogyan arra a fenti 4.1 (a) pontban utaltunk, az Ellátó személyének kijelölése olyan visszasságokra épül, amelyek a gyakorlatban közvetett diszkriminációt valósítanak meg vállalkozásaink kárára, és így súlyosan sértik az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében megfogalmazott diszkrimináció tilalmát. Ezzel kapcsolatban kiemeljük, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jogegyenlőség tétele nemcsak magánszemélyek viszonyára vonatkozik, hanem a jogoknak a jogi személyek közötti elosztására is (ld. a 21/1990. AB határozatot), amely elvnek a támadott rendelkezések egyáltalán nem felelnek meg.
74. A jogalkotó egyfelől a módosított Ktv. révén lehetőséget biztosít arra, hogy az ágazati miniszter mellőzheti a koncessziós pályázat kiírását, ha a koncessziós szerződés megkötésére megbízható dohánykereskedő társasággal, vagy e társaság legalább többségi tulajdonában álló gazdasági társasággal is sor kerülhet, így nyilvános megmérettetés nélkül, diszkrecionális döntés alapján dől el, ki tevékenykedhet tartalmát tekintve egyedülként a hagyományos nagykereskedelmi szinten a dohánytermék kereskedelmi piacon.
75. A módosított Fdtv. emellett a megbízható dohánykereskedők kiválasztását olyan kritériumokhoz köti, amelyek látszólag objektív pénzügyi feltételeknek tűnnek, valójában azonban, figyelembe véve a piaci működési gyakorlatokat és jelenleg nagykereskedőként működő vállalkozások működési történetét, eleve kizárja a legnagyobb piaci részesedéssel bíró vállalkozásokat, így közvetett diszkriminációt valósít meg.
76. Különösen ilyen indokként minősül a működés során, azzal összefüggésben történt jogsértés miatt kiszabott húszmillió forint feletti időkorlát nélküli bírság mint kizáró kritérium, ugyanis nem a korábbi években esetlegesen kiszabott (de az érintett vállalkozás által egyébként hiánytalanul megfizetett!) magasabb összegű bírság ténye minősít egy vállalkozást megbízhatónak vagy megbízhatatlannak. A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény vonatkozó 47/C. §.-a például az a.) pontban meghatározott esetben eleve nagyobb mértékű bírsággal sújtja - akár ugyanazon jogsértésért - a nettó 100 millió forint árbevétel meghaladó forgalmú vállalkozásokat, mint az ennél kisebb árbevételűeket, tekintettel arra, hogy a bírság mértékének a megállapítása az érintett vállalkozás előző üzleti évben elért nettó árbevételétől (is) függ. Azaz a bírságról szóló feltétel közvetve előnyösebb helyzetet teremt az alacsonyabb árbevételű vállalkozásnak, és valós indok nélkül címkézi „megbízhatatlannak” a dohánytermék kereskedelmi piac nagy árbevételű, biztos pénzügyi háttérrel rendelkező szereplőit.
77. Megjegyezzük továbbá, hogy a Trafikellátóról szóló törvénnyel felállított ellátórendszer komoly hatást gyakorol a magyar dohánypiacra, ugyanis a kiskereskedők csakis az Ellátótól szerezhetik be a dohánytermékeket. Ez maga után vonja, hogy más EU tagállamból nem végezhetnek dohánytermék beszerzést (illetve Unión kívüli harmadik országból import tevékenységet.) a támadott rendelkezések diszkriminatív jellege abban is tetten érhető, hogy azok az Európai Unión belüli diszkriminációt is megvalósítanak. Mivel a dohánytermékek gyártói/illetve elsődleges disztribútorai (a bejegyzett kereskedők, akik egyúttal jövedéki engedélyes nagykereskedők is) nem léphetnek közvetlen kapcsolatba a dohánytermék-kiskereskedőkkel, ezért a Trafikellátóról szóló törvény az import dohánytermékek egyenlőtlen elbírálását eredményezheti.
78. Az EUMSZ 34. cikke szerint „[a] tagállamok között tilos a behozatalra vonatkozó minden mennyiségi korlátozás és azzal azonos hatású intézkedés”, amely rendelkezést a Trafikellátóról szóló törvény előző bekezdésben kifejtett, az egyenlőtlen elbírálásra vonatkozó hatása egyértelműen sértheti. A magyar szabályozáshoz hasonló tagállami megoldás az Európai Bíróság a C-456/10 számú, *Asociación Nacional de Expendedores de Tabaco y Timbre (ANETT) v. Administración del Estado* ügyben indult előzetes döntéshozatali eljárás keretében ítéletében megállapította, hogy egyértelműen az EUMSZ rendelkezéseibe ütközik egy olyan tagállami szabályozás, amely a kiskereskedők azon jogát korlátozza, hogy dohányterméket közvetlenül más tagállamban letelepedett

nagykereskedőktől szerezenek be. Az ANETT döntés értelmében egyértelműen megállapítható, hogy az Ellátó koncepciójának bevezetése az EUMSZ rendelkezéseibe ütköző tagállami intézkedés.

79. A fentiekből adódóan úgy véljük, hogy az Ellátó tevékenysége a külföldi tulajdonosi háttérű dohánytermék-nagykereskedők termékeire vonatkozó behozatali korlátozást eredményez, hiszen az Ellátó bevezetésével a dohánytermék-nagykereskedők és -kiskereskedők közötti viszonylatba egy eddig nem létező, érdemi piaci funkció nélküli szereplő ékelődik be, amely szerződéskötési akadályt gördít az eddigi piaci szereplők közé. A fentiekben túlmenően megjegyezzük, hogy az Ellátó számára biztosítandó rögzített árres elrettentő hatással lehet a magyar dohánypiacra belépést fontolgató külföldi tulajdonosi háttérű vállalatok számára.

## 5. ÖSSZEGRZÉS

80. Összegezve a fentieket, megállapítható, hogy az állam önkényes intézkedés útján, jogalkotói hatalmával visszaélve vezeti be az Ellátó intézményt.
81. A dohánytermék kiskereskedelmi ellátás indokolatlan állami monopóliumba vételével az állam megsérti a jogbiztonságból eredő bizalomvédelem követelményét (ld. az Alaptörvény B. cikkét), a szerződési szabadságot, a vállalkozás szabadságát, a gazdasági verseny szabadságát (ld. az Alaptörvény M. cikkét), intézkedése sérti a tulajdon védelméhez fűződő egyetemes és alkotmányos alapjogot (ld. az Alaptörvény XIII. cikkét). Megjegyezzük továbbá, hogy álláspontunk szerint a támadott intézkedések sértik az Emberi Jogok Egyezménye első Kiegészítő jegyzőkönyv 1. cikkét), valamint a jogsértő szabályozás nem áll összhangban az Európai Unió jogaival.
82. Tekintve, hogy az Alaptörvény által védett fenti alapjog-sérelemnek orvoslásának egyetlen eszköze, hogy az Alkotmánybíróság a sérelmezett rendelkezéseket megsemmisítse, ezért kérjük a T. Alkotmánybíróságot, hogy a jelen beadványunkban részletesen kifejtett indokaink alapján alkotmányjogi panasz indítványunknak helyt adni szíveskedjék.

## 6. ZÁRÓ MEGJEGYZÉSEK

83. Tájékoztatjuk a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az indítványozó rövid úton jogi képviselője útján, az alábbi elérhetőségeken érhető el: [REDACTED] Az Ugyrend 26. § (3) bekezdésére nyíráremmel kérjük a Tisztelt Alkotmánybíroságot, hogy a jelen eljárásban keletkezett iratokat elsődlegesen a fenti e-mail címre, ennek esetleges meghíúsulása esetére pedig a [REDACTED] postacímre megküldeni szíveskedjenek.
84. Az Abtv. 52. § (5) bekezdése szerint előadjuk, hogy a jelen alkotmányjogi panasz illetve személyes adataink nyilvánosságra hozatalához hozzájárulunk.
85. Az Alkotmánybíróság eljárása az Abtv. 54. § értelmében illetékmentes.
86. A Tisztelt Alkotmánybíróság kizárólagos hatáskörét és illetékességét az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdés c) pontja illetve az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapozza meg.

Budapest, 2015. június 11.

Tisztelettel:

Imperial Tobacco  
Magyarország Kft.

JTI Hungary Zrt.

Philip Morris  
Magyarország Kft.

Mellékletek:

1. sz. melléklet: A panasz indítványunk szerint megsemmisíteni kért törvényi rendelkezések szövege
2. sz. melléklet: A dohánytermék-kiskereskedelem integrált ellátásához szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2014. évi XCV. törvény
3. sz. melléklet: Ügyvédi meghatalmazás
- 4.sz. melléklet: Az indítványozók cégkivonatai

